

TÜRKİYE KÜRESELLEŞMEDE NEREDEN NEREYE GELDİ?

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

Uluslararası ticaret, sermaye, bilgi ve insan akışları 2007 yılından beri ilk kez ciddi oranda yoğunluk kazandı. Türkiye'nin Küresel Bağlantılılık Endeksi skoru iki yıl öncesine göre 2 puan düşerken, sıralamada 6 basamak geriledi ve 65. oldu. Türkiye daha hızlı ekonomik büyüme ile ilişkili olan uluslararası bağlantıların derinliği sıralamasındaki skorunu ise 1 puan artırdı.

Türkiye'nin GCI skoru iki yıl öncesine göre 2 puan düşerken sıralamada 6 basamak geriledi.

Daha hızlı ekonomik büyüme ile ilişkili olduğu düşünülen uluslararası bağlantıların derinliği sıralamasındaki skoru 1 puan arttı.

En bağlantılı ülkeler sıralamasında Hollanda, bölgeler sıralamasında Avrupa ilk sırayı aldı.

Lojistik sektörü şirketi DHL, küreselleşmenin detaylı bir analizini içeren ve uluslararası ticaret, sermaye, bilgi ve insan hareketleri ile ölçülen DHL Küresel Bağlantılılık Endeksi'nin (GCI) dördüncüsünü yayımladı. Rapor, İngiltere'nin Brexit Referandumu ve ABD'deki 2016 başkanlık seçimlerinden bu yana 169 ülke ve bölge genelinde küreselleşme sürecinde yaşanan gelişmeleri değerlendiren ilk kapsamlı araştırma olma niteliği taşıyor.

Rapora göre pek çok ülkede küreselleşme karşıtlığının yükselmesine karşın ticaret, sermaye, bilgi ve insan hareketleri 2007 yılından bu yana ilk kez ciddi oranda yoğunluk kazandı ve "bağlantılılık" 2017 yılında tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı. ABD gümrük tarifelerindeki artış gibi temel politika değişikliklerinin henüz uygulamaya koyulmadığı bu dönemde güçlü

ekonomik büyüme uluslararası dolaşımı teşvik etmiş görünüyor.

Türkiye, hangi sıralarda yer alıyor?

Ülkeler sıralamasında 2015 endeksinde 59'uncu sırada yer alan Türkiye, 2017 yılında 169 ülke arasında 65'inci sıraya yerleşti. Türkiye'nin, küresel bağlantılılığın mutlak verilere göre değerlendirildiği GCI skoru ise 2 puan geriledi.

Küresel ilişkilerin ne kadar geniş bir alana yayıldığını gösteren uluslararası bağlantıların genişliği sıralamasında çok daha başarılı bir performans gösteren Türkiye, 32'inci sırada yer aldı. Bu skorun alt kırılımlarına bakıldığında ticaret genişliğinde 169 ülke arasında 16'nci olması dikkat çekti. Bu başarıda Avrupa ve Asya kıtaları arasındaki jeopolitik konumunun yanı sıra Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleriyle bağlantıları

olumlu rol oynadı.

Türkiye, uluslararası bağlantıların derinliği açısından ise 169 ülke arasında 129'uncu sırayı aldı ancak derinlik skoru bir önceki araştırma dönemine göre 1 puanlık artış gösterdi. Bu durum, derinlik bazındaki daha yüksek skorların daha hızlı ekonomik büyümeyle ilişkili olması nedeniyle Türkiye adına olumlu bir gelişme.

GCI raporu, tüm dünyada elde edilen ekonomik çıktının yalnızca yaklaşık yüzde 20'sinin ihraç edildiğini, telefon görüşmelerinin (internet üzerinden yapılan çağrılar da dahil olmak üzere) dakika bazında yaklaşık yüzde 7'sinin uluslararası olduğunu ve insanların sadece yüzde 3'ünün doğduğu ülke dışında yaşadığını ortaya koyuyor. Rapor aynı zamanda mesafenin artık geçerli olmadığı yönündeki inancı da çürütüyor. Ülkelerin büyük çoğunluğu, daha çok komşu ülkeleriyle bağlantı içinde görünüyor.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler arasında fark büyük

Gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin küreselleşme seviyeleri arasındaki derin farklar da raporla açığa çıkıyor. Gelişmekte olan ekonomiler, neredeyse gelişmiş ekonomiler kadar yoğun ticaret yapıyor olsa da gelişmiş ekonomilerin uluslararası sermaye akışlarına üç kat, insan hareketliliğine beş kat, bilgi akışına yaklaşık dokuz kat daha fazla entegre olduğu görülüyor. Ayrıca gelişmekte olan büyük ekonomilerin liderleri her ne kadar dünya sahnesinde küreselleşmenin destekçileri olsalar da GCI raporu bu ekonomilerin küresel bağlantılılık açısından ilerlemesinde duraklama olduğunu ortaya koyuyor.

“Hala açığa çıkarılmamış büyük bir potansiyel var”

DHL Express CEO’su John Pearson, rapora ilişkin değerlendirmesinde, “Dünya küreselleşmeye devam ederken bile hala açığa çıkarılmamış büyük bir potansiyel var. GCI raporu, gördüğümüz hareket ve alışverişlerin çoğunun hala uluslararası düzeyde değil ülkelerin içinde gerçekleştiğini

Küresel bağlantısı en güçlü ülke Hollanda

2017 yılı küresel bağlantılılık sıralamasında Hollanda, Singapur, İsviçre, Belçika ve Birleşik Arap Emirlikleri ilk beş sırayı aldı. En bağlantılı ilk 10 ülkeden sekizinin Avrupa’da olması, kıtayı özellikle ticaret ve insan hareketleri açısından dünyanın en bağlantılı bölgesi yapıyor. Bölgeler sıralamasında ikinci Kuzey Amerika olurken, üçüncü sırada Ortadoğu ve Kuzey Afrika yer aldı.

ortaya koyuyor. Ancak biz küreselleşmenin büyüme ve refah açısından belirleyici bir faktör olduğunu biliyoruz. Giderek artan uluslararası iş birlikleri istikrara katkıda bulunmayı sürdürüyor. Dolayısıyla küreselleşmeye kucak açan ülkeler ve şirketler ciddi avantajlar elde ediyor” dedi.

Araştırma nasıl yapıldı?

2018 DHL Küresel Bağlantılılık Endeksi Raporu, DHL adına New York Üniversitesi

Stern İşletme Fakültesi ve IESE İşletme Okulu Öğretim Üyeleri Steven A. Altman, Pankaj Ghemawat ve Philip Bastian tarafından kaleme alındı. Endeksin oluşturulmasında uluslararası ticaret, sermaye, bilgi ve insan hareketleri hakkında 3 milyondan fazla veri noktasından yararlanıldı. Rapor hem global düzeyde hem de dünya GSH’nın yüzde 99’unu ve nüfusunun yüzde 97’sini oluşturan 169 ülke ve bölge düzeyinde küreselleşmeyi detaylı olarak analiz ediyor.

Endeks ticaret, sermaye, bilgi ve insan hareketlerini derinlik ve genişlikleri açısından ayrı ayrı değerlendiriyor. Derinlik, bir ülkenin uluslararası hareketlerinin yurt içi ekonomik büyüklüğüne oranı; diğer bir deyişle iş ve günlük yaşamında dünyanın geri kalanıyla etkileşiminin ne kadar önemli ya da yaygın olduğunu ifade ediyor. Genişlik ise bir ülkenin uluslararası hareketlerinin ortak ülkeler arasındaki dağılımının aksi yöndeki aynı hareketlerin küresel dağılımıyla ne kadar eşleştiğini ölçüyor. Örneğin bir ülkenin ürün ihracatının derinliği, hedef ülkelerde ihracatının dağılımıyla dünyanın geri kalanının ürün ithalatı dağılımı arasındaki fark temel alınarak belirleniyor.

